

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ			Логотип факултета/ академије - центрирати		
	Технолошки факултет					
	Студијски програм: Хемијско инжењерство и технологија					
	I циклус студија	III година студија				
Пун назив предмета	МЈЕРЕЊЕ И РЕГУЛАЦИЈА ПРОЦЕСА					
Катедра	Катедра за процесно инжењерство-Технолошки факултет					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
04-1-032-6	Обавезан	VI	6			
Наставник/ -ци	Др Милован Јотановић, редовни професоре					
Сарадник/ -ци	Др Горан Тадић, ванредни професоре Мр Стефан Павловић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)			Коефицијент студентског оптерећења S₀¹	
П	АВ	ЛВ	П	АВ	ЛВ	S ₀
3	2	0	X*15*S ₀	Y*15*S ₀	Z*15*S ₀	
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15 + 1*15 + 2*15 = 90			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) X*15*S ₀ + Y*15*S ₀ + Z*15*S ₀ = T			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): W + T = U _{опт} сати семестрално						
Исходи учења	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оспособити се за мјерење различитих величина мјерним инструментима 2. Анализирати систем регулације апарата и нацртати дијаграм 3. Анализирати систем регулације процеса и нацртати дијаграм 4. Оспособити се за рад у погонима са аутоматском регулацијом и управљањем 5. Оспособити се за рад у тимовима који се баве пројектовањем система регулације и управљања технолошким процесом 					
Условљеност	Основе електротехнике, Инструменталне методе					
Наставне методе	Предавања, аудиторне вјежбе, лабораторијске вјежбе, теренске вјежбе					
Садржај предмета по седмицама	<p>I Предавања</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. МЈЕРНА ТЕХНИКА: Мјерење температуре; Мјерење притиска. 2. Мјерење количине материје: Мјерење нивоа течности, мјерење количине прашкастих материјала, мјерење количине гасова, мјерење протока, мјерење запремине. 3. Мјерење густине; Мјерење вискозитета; Мјерење масе: механичка вага, електромагнетна вага. 4. Одређивање компонената течних смјеса: мјерење електропроводљивости, мјерење рН, мјерење раствореног кисеоника, мјерење мутноће. 5. Анализа гасова. Мјерење апсорпције инфрацрвених зрака. Мјерење топлотне проводљивости. Гасни хроматографи. 6. Мјерење задимљености, запрашености и влажности ваздуха; Обрада података мјерења. 7. ТЕХНИКА АУТОМАТСКЕ РЕГУЛАЦИЈЕ: Базни аспекти, припрема и означавање мјеста мјерења и регулације; Објекти регулације: статистичка карактеристика, динамичка карактеристика регулације. 8. Елементи регулационих уређаја; Регулатори; Конструкциони типови регулационих уређаја. 9. Задаци регулације у технолошким процесима: Регулација температуре, регулација притиска, регулација протока, регулација нивоа,... 10. Карактеристике регулационих кола; Регулација измјењивача топлоте; Рџгулација дестилационих колона; Регулација хемијских реактора; Регулација испаривача; Регулација сушница. 11. ТЕХНИКА АУТОМАТског УПРАВЉАЊА: Основни појмови; Методе управљања; Опис процеса управљања; Облици сигнала у системима управљања; Базне функције обраде сигнала. 12. Технички системи управљања-механички, електрични, електронски и системи програмираног управљања. 13. Примјери коришћења система управљања: Програмирано управљање радом шаржног реактора; Програмирано управљање радом шаржне центрифуге. 14. Техника управљања производним процесом-структура система управљања производним процесом, приказ тока процеса на екрану монитора. 15. Функција система управљања процесом; Функција контроле управљања процесом. <p>II Аудиторне вјежбе</p>					

Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Ignatowitz, E. Игнатович, Е.	Chemietechnik 7. Auflage, Verlag Europa-Lehrmittel, Haan-Gruiten Химическая Техника, Процессы и апарати, Техносфера, Москва	2003. 2007.	268-317 524-603	
Perry, R. H., Green, D.W.	Perry's Chemical Engineers' Handbook, 7 th Edition, McGraw-Hill, New York	1997.	8.31-8.36 8.43-8.53	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Петковска, М.	Мјерење и управљање у процесниом системима, ТМФ, Београд	2007.		
Цингара, А., Перуничкић, М.	Динамика и регулација процеса, Технолошки факултет Нови Сад	1994.		
Обавезе, облици провере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	нпр. присуство предавањима/ вјежбама		6	6 %
	Колоквијум 1		27	27 %
	Колоквијум 2		27	27 %
	Практични рад		10	10 %
	Завршни испит			
	Завршни испит		30	30%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере				